

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมาย
ในสหรัฐอเมริกา: แนวโน้ม สาเหตุ และผลกระทบ

จัดทำโดย นางสาวนันทพร เหล่าบุญเจริญ
รหัส 14011

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 ปี 2565
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมาย
ในสหรัฐอเมริกา: แนวโน้ม สาเหตุ และผลกระทบ

จัดทำโดย นางสาวนันทพร เหล่าบุญเจริญ
รหัส 14011

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 ปี 2565
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต อุ่ม เมาลานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. พลอย สี่วิเศษ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้เป็นการศึกษาปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ กรณีคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายที่ติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ทั้งด้วยตนเองและที่แจ้งผ่านผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น และคนไทยที่ถูกตำรวจรัฐดูไบและรัฐทางตอนเหนือของสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์จับกุม ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม) เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและข้อมูลที่มีอยู่ รายงานการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาประเด็นสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ปัจจัยเอื้อที่ส่งผลให้ปัญหาการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์มีมาอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และประการที่สอง ผลกระทบของปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาเอกสารราชการและข่าวสารต่าง ๆ พบว่า ประการแรก ปัจจัยที่เอื้อให้คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก คือ (1) มาตรการตรวจลงตราของสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ที่อนุญาตการขยายเวลาพำนักและเปลี่ยนแปลงประเภทการตรวจลงตราโดยมิต้องเดินทางออกนอกประเทศ ตลอดจนความสะดวกและรวดเร็วในการขอรับการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนและท่องเที่ยว (2) ความสะดวกในการเดินทางไปสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ (3) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ทำให้คนไทยได้รับข่าวสารและติดต่อกันได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อาทิ เฟซบุ๊ก ไลน์ วอตส์แอปป์ และติ๊กต็อก ทั้งในรูปแบบของข้อความ เสียง ภาพ และคลิปภาพ (4) การโฆษณาชวนเชื่อของนายหน้าผิดกฎหมาย และ (5) การขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศและการไปทำงานในต่างประเทศ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2537

ประการที่สอง ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ได้ส่งผลกระทบต่อหลายประการ ดังนี้ (1) ผลกระทบต่อคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในรูปแบบของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาที่คนไทยดังกล่าวต้องเผชิญ (2) ปริมาณงานและภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือคนไทยตกทุกข์ได้ยากในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้สถานกงสุลใหญ่ฯ และสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นฝ่ายตั้งรับและแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมาโดยตลอด และส่งผลให้สูญเสียทรัพยากรในการทำงานเชิงรุก (3) เป็นการสร้างภาระให้กับชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ (4) ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี

ของคนไทยและประเทศไทยในสายตาชาวสหรัฐอเมริกาและชาวต่างชาติที่ทำงานและมีถิ่นพำนักในสหรัฐอเมริกาและส่งผลเสียต่อเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของคนไทยและประเทศไทย และ (5) สร้างความลำบากใจและความเอือมระอาให้แก่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า หากปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาและอเมริกาไม่ได้รับการแก้ไขหรือบรรเทา อาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือที่สถานกงสุลใหญ่ฯ และสถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้รับจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสหรัฐอเมริกาและอาจก่อให้เกิดอุปสรรคหรือความยุ่งยากในการเดินทางไปมาหาสู่กันในระดับประชาชนได้ในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวไทยที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางไปเพื่อการเยี่ยมเยียนหรือท่องเที่ยวจริงโดยไม่มีเจตนาที่จะลักลอบทำงานผิดกฎหมาย และต่อความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในระดับประชาชนได้

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกา ดังนี้ หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับประเด็นการลักลอบทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศและดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง สร้างความตื่นตัวและความตระหนักรู้อย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ ให้แก่คนไทยที่มีแนวโน้มหรือประสงค์จะทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับผลกระทบต่าง ๆ ของการลักลอบทำงานผิดกฎหมาย รมรงค์ส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมให้คนไทยเดินทางไปทำงานในสหรัฐอเมริกาอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยผ่านกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ออกแบบและพัฒนาระบบการคัดกรองคนไทยที่เดินทางไปทำงานหรือเข้าชายแดนเดินทางไปทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาอย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ต้นทางที่ประเทศไทย ปราบปรามและดำเนินคดีกับนายจ้าง นายหน้าผิดกฎหมาย และผู้กระทำผิดกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างจริงจัง ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็ง (empowerment) ให้กับคนไทยที่ด้อยโอกาส

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสามท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พนัสพรประสิทธิ์ เอกอัครราชทูต อุ่ม เมลาลานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ ที่ได้กรุณาตอบรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนให้คำชี้แนะและแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจนทำให้รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ในโอกาสนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณนายชัยรัตน์ ศิริวัฒน์ กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ที่สนับสนุนให้ผู้ศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 ประจำปี 2565 และให้ความเห็นชอบในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ พร้อมทั้งให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงานการศึกษาดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ท่านอื่น ๆ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ ดังนี้ นายวรารุช ภู่อภิญญา เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ นางปลิดา ร่วมคำ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี นายสมิทธิ ชิวมงคล กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ นายชาลี ฮีมมิน ล่าม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และนางสาวสุนิ วันยะเล ซึ่งข้อมูลและข้อคิดเห็นที่ผู้ศึกษาได้รับทำให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการและเจ้าหน้าที่สถาบันฯ ทุกท่านที่จัดการฝึกอบรมนี้ ทำให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมาก พร้อมทั้งเพื่อนผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 สำหรับไมตรีจิตและกำลังใจ และขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่านที่ให้กำลังใจและการสนับสนุนมาโดยตลอด

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานการศึกษาฉบับนี้บ้างไม่มากนัก

นันทพร เหล่าบุญเจริญ

กันยายน 2565

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการศึกษา	5
1.3 สมมติฐานการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	6
1.5 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา	7
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดทฤษฎี	8
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	15
บทที่ 3 ผลการศึกษา	16
3.1 ปัจจัยที่เอื้อต่อการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์	16
3.2 ผลกระทบของปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์	25
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	31
4.1 สรุปผลการศึกษา	31
4.2 ข้อเสนอแนะ	32
บรรณานุกรม	36
ประวัติผู้เขียน	40

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สถิติคนไทยที่กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในรัฐคูไบและรัฐทางตอนเหนือฯ ของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม)	4
ตารางที่ 2	การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้านการสื่อสาร	20
ตารางที่ 3	จำนวนคนไทยที่สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ ให้ความช่วยเหลือระหว่างปี 2558-2565 (มกราคม-พฤษภาคม)	27

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ตัวอย่างการโฆษณาชักจูงคนไทยไปทำงานนวดผิดกฎหมายใน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	21
ภาพที่ 2	ตัวอย่างการโฆษณาชักจูงคนไทยไปทำงานการพนันและเกมส์ออนไลน์ใน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	23

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เป็นสหพันธรัฐ (federation) ประกอบด้วยรัฐ (emirate) 7 รัฐ ได้แก่ อาบูดาบี (Abu Dhabi) ดูไบ (Dubai) ชาร์จาห์ (Sharjah) อัจมาน (Ajman) ราสอัลไคมาห์ (Ras al-Khaimah) ฟุไจราห์ (Fujairah) และอุมม์อัลไกเวน (Umm al-Qaiwain) ในปี 2564 มีประชากร 9,991,083 คน¹ โดยประมาณร้อยละ 11.5 ของประชากรทั้งหมดเป็นชาวอาหรับเอมิเรตส์ และร้อยละที่เหลือเป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยและทำงาน ซึ่งมาจากกว่า 200 ประเทศทั่วโลก โดยส่วนใหญ่มาจากประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ (อาทิ อินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ เนปาล และศรีลังกา) ฟิลิปปินส์ อิหร่าน อียิปต์ และจีน

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี เปิดทำการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2537 และสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ เปิดทำการตั้งแต่เดือนมกราคม 2535 ทั้งสองหน่วยงานอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2558 สถานเอกอัครราชทูตมีอำนาจหน้าที่ในงาน “การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ ด้านกงสุล ตลอดจนดูแล ปกป้อง และคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทยในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ การรายงานสถานการณ์ และพัฒนาการทางการค้า เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบมายังกระทรวง การกำกับและดูแลการปฏิบัติงานของสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย” และสถานกงสุลใหญ่มีอำนาจหน้าที่ในงาน “ด้านกงสุล ตลอดจนดูแล ปกป้อง และคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทยในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ การส่งเสริมความสัมพันธ์และรายงานสถานการณ์ทางการค้า เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบมายัง

¹ The World Bank, Population, total-United Arab Emirates, [Online], 2021, Available from: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=AE> [12 August 2022].

กระทรวง และการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย”²

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี มีเขตอาณาดูแลสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ โดยมีฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งมีข้าราชการจากกระทรวงแรงงานมาประจำการ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ มีเขตอาณาดูแลรัฐดูไบและรัฐทางตอนเหนือของสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ 5 รัฐ ได้แก่ ชาร์จาห์ อัจมาน ราสอัลไคมาห์ ฟูไจราห์ และอุมม์อัลไกเวน

ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทั้งสองประเทศสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2518 โดยปี 2565 เป็นปีที่ครบรอบ 47 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศ ที่ผ่านมามีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประชาชน ชาวสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ชื่นชอบประเทศไทยและคนไทย โดยนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์กว่าร้อยละ 60 นิยมเดินทางไปตรวจสุขภาพและรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลในประเทศไทย เนื่องจากการบริการที่ดีและถูกกว่าประเทศในยุโรป และใช้โอกาสดังกล่าวเดินทางมาพักผ่อนพร้อมสมาชิกในครอบครัวและผู้ติดตามด้วย นักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์เดินทางมาประเทศไทยมากเป็นอันดับ 2 ของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคตะวันออกกลาง รองจากอิสราเอล โดยในปี 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) มีนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์เดินทางมาประเทศไทย จำนวน 130,158 คน³ และมีนักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ จำนวน 125,714 คน

ปัจจุบันมีคนไทยที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ จำนวนประมาณ 5,000-6,000 คน จากข้อมูลของฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี เมื่อเดือนสิงหาคม 2565 มีแรงงานไทยถูกกฎหมายที่เดินทางมาทำงานในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์โดยผ่านกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน จำนวน 1,014 คน และคาดว่า มีคนไทยที่เดินทางไปด้วยการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยือน (Visit Visa) หรือประเภทท่องเที่ยว (Tourist Visa) เพื่อลี้ภัยการทำงานในช่วงต้นและต่อมาภายหลังเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราเป็นประเภททำงาน ประมาณ 1,960 คน และคนไทยที่

² ราชกิจจานุเบกษา, กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2558, [ออนไลน์], 20 กุมภาพันธ์ 2558, แหล่งที่มา: <https://ratchakittha2.soc.go.th/pdfdownload/?id=2034363> [11 สิงหาคม 2565], หน้า 11-12.

³ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย, [ออนไลน์], 2562-2563, แหล่งที่มา: https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411 [12 สิงหาคม 2565].

เดินทางไปด้วยการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนหรือท่องเที่ยวเพื่อลัทธิศาสนาของ
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ประมาณ 2,100 คน⁴

ประเทศไทยและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีความร่วมมือด้านแรงงานระหว่างกัน โดยได้จัดทำ
บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ว่าด้วย
เรื่องแรงงาน (Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom
of Thailand and the Government of the United Arab Emirates in the Field of Manpower)
ลงนามเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำบันทึกความ
เข้าใจดังกล่าว ฉบับใหม่

อย่างไรก็ดี แม้ว่าทั้งสองประเทศมีความร่วมมือและบันทึกความเข้าใจด้านแรงงานระหว่างกัน
ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
มีมาอย่างต่อเนื่องและแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เนื่องจากการลักลอบทำงานอย่างผิดกฎหมาย สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ และ
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี จึงเข้าถึงเพียงข้อมูลของคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายที่
ติดต่อขอรับความช่วยเหลือ หรือที่ได้รับแจ้งจากตำรวจสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เท่านั้น ข้อมูลคนไทยที่
กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในรัฐคูไบและรัฐทางตอนเหนือๆ ของสถานกงสุลใหญ่ ณ
เมืองคูไบ ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการลักลอบเข้า
ไปทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ของคนไทย ทั้งนี้ จำนวนดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะกรณี
คนไทยที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในรัฐคูไบและรัฐทางตอนเหนือๆ หรือที่
ติดต่อขอรับความช่วยเหลือไปยังสถานกงสุลใหญ่ฯ และสถานกงสุลใหญ่ฯ มีรายละเอียดเกี่ยวกับคนไทย
ดังกล่าว

⁴ ฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี, รายงานข้อเท็จจริงกรณีหญิงไทยที่ทำงานนวดแล้วประสบ
ปัญหา, บันทึกข้อความที่ 54011/1114. 9 สิงหาคม 2565.

ตารางที่ 1 สถิติคนไทยที่กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในรัฐดูไบและรัฐทางตอนเหนือ^๕
ของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม)^๕

ประเภทของงาน	2562	2563	2564	2565 (ม.ค.-พ.ค.)	รวม
หมวดที่แอบแฝงการค้าบริการทางเพศ และการค้าบริการทางเพศโดยตรง	306	358	307	191	1,162
การพนันหรือเกมส์ออนไลน์ และการลงทุนหุ้นหรือสกุลเงินดิจิทัล	0	0	24	5	29
อื่น ๆ	3	2	25	15	45
รวม	309	360	356	211	1,236
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน	25.75	30	29.66	42.2	30.15

จากตารางที่ 1 ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม) มีคนไทยที่กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในกรณีการลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ที่ร้องทุกข์ขอรับความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ หรือถูกตำรวจรัฐดูไบหรือรัฐทางตอนเหนือ^๕ จับกุมและถูกเนรเทศออกจากประเทศ รวม 1,236 ราย โดยเฉลี่ยมีผู้กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิด^๕ ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม) ประมาณ 30 รายต่อเดือน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละปี จะเห็นว่าแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2562 มีค่าเฉลี่ย 25 รายต่อเดือนเพิ่มขึ้นเป็น 30 ราย ในปี 2563 และ 2564 และเป็น 42 ราย ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2565

คนไทยที่กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิด^๕ จำนวน 1,236 รายดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1) กลุ่มทำงานหมวดที่แอบแฝงการค้าบริการทางเพศ หรือการค้าบริการทางเพศโดยตรงเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนสูงที่สุด มีจำนวน 1,162 ราย คิดเป็นร้อยละ 94 ของคนไทยทั้งหมดที่ติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ หรือถูกตำรวจรัฐดูไบและรัฐทางตอนเหนือ^๕ จับกุมเนื่องจากการลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ คนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในกลุ่มนี้ส่วนมากเป็นเพศหญิงและมีบางรายเป็นสาวประเภทสอง หลายรายพำนักอยู่ในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เกินระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต (overstay)

⁵ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, ประวัติผู้กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในต่างประเทศของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, มกราคม 2562-พฤษภาคม 2565.

คนไทยกลุ่มนี้ส่วนมากเดินทางเข้าสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้ โดยได้รับการชักชวนจากนายหน้าผิดกฎหมาย ญาติ เพื่อน หรือคนรู้จักในประเทศไทย หลายรายทราบว่าลักษณะงานเป็นอย่างไร เป็นงานนวดสปาที่แอบแฝงการค้าบริการทางเพศ หรือการค้าบริการทางเพศโดยตรง บางรายเต็มใจไปและทำเป็นอาชีพ และเคยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในประเทศอื่นมาก่อน บ้างก็เป็นผู้ที่ลักลอบทำงานในต่างประเทศเป็นครั้งแรก ผู้เดินทางมาลักลอบทำงานส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพในการนวด และ/หรือไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้ บางรายในกลุ่มนี้ยังกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสพยาหรือขายยาเสพติดด้วย

2) กลุ่มทำงานเกี่ยวกับการพนันหรือเกมออนไลน์ และการซื้อขายหุ้นหรือสกุลเงินดิจิทัล มีจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.35 เป็นกลุ่มที่เริ่มปรากฏมีขึ้นในช่วงกลางปี 2564 เป็นต้นมา คนไทยกลุ่มนี้มีความรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาจีน สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี

3) กลุ่มทำงานประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.64 เป็นคนไทยที่ลักลอบทำงานในอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสองประเภทข้างต้น เช่น นักดนตรีในผับบาร์ พนักงานทำความสะอาด พนักงานบริษัทเครื่องประดับ ล่าม (ภาษาจีน) พี่เลี้ยงเด็ก ช่างแต่งเล็บ คนขายเสื้อผ้าและเครื่องสำอางออนไลน์ พนักงานชงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และให้บริการลูกค้า พนักงานต้อนรับที่ร้านอาหาร พนักงานประกอบอาหาร เสิร์ฟ หรือส่งอาหารที่จำหน่ายให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้ โดยร้านที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาสาเหตุที่ทำให้ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตจากปัญหาดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วหรือป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

1.2 คำถามการศึกษา

เหตุใดปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้จึงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลกระทบอย่างไร

1.3 สมมติฐานการศึกษา

ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยเอื้อหรือสนับสนุนให้คนไทยลักลอบเข้าไปทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้ แนวทางในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าวจึงต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับ

การแก้ไขหรือบรรเทาจะส่งผลกระทบต่อภารกิจของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้

1.4 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาประเด็นการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและข้อมูลที่มีอยู่ กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา คือ กรณีคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายที่ติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ทั้งด้วยตนเองและที่แจ้งผ่านผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น และคนไทยที่ถูกตำรวจรัฐดูไบและรัฐทางตอนเหนือของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จับกุม ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม)

1.4.2 วิธีการดำเนินการศึกษา

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) โดยการสัมภาษณ์เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี กงสุลและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และผู้แทนชุมชนไทยในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากเอกสารราชการ และข่าวสารต่าง ๆ

1.4.3 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้จะเป็นการศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายและติดต่อขอความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และการค้นคว้าเอกสารราชการและข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.5.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ว่าเหตุใดปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายจึงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

1.5.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบต่าง ๆ ของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

1.5.3 เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าว

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

1.6.1 ได้รับข้อมูลและเข้าใจสาเหตุที่ทำให้ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และผลกระทบต่าง ๆ ของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

1.6.2 ได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และ/หรือต่อการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าวของหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

การศึกษาเรื่อง ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์: แนวโน้มสาเหตุ และผลกระทบ มีความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติด้านการต่างประเทศ ยุทธศาสตร์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 นโยบายระดับชาติด้านการต่างประเทศและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ 2560

หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 66 กำหนดว่า “รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ”⁶

2) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562

นโยบายที่ 4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก โดยการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงข้อ 4.5 “ขับเคลื่อนงานการทูตเชิงรุกเพื่อประชาชน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทย แรงงานไทย และภาคเอกชนไทยในต่างประเทศ ส่งเสริมบทบาทของชุมชนไทยในการร่วมเชิดชูผลประโยชน์ของไทยในต่างประเทศ”⁷

3) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. 2561-2580)

⁶ ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ 2560, [ออนไลน์], 6 เมษายน 2560, แหล่งที่มา: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF> [12 สิงหาคม 2565], หน้า 17.

⁷ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี: พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา, [ออนไลน์], 25 กรกฎาคม 2562, แหล่งที่มา: https://www.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/08/history_62.pdf [12 สิงหาคม 2565], หน้า 5-6.

แผนย่อยการต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ กำหนดแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง “พัฒนาบริการด้านการต่างประเทศแก่คนไทย ให้มีความเป็นเลิศ และคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศอย่างเป็นระบบ”⁸

แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก กำหนดแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง “ส่งเสริมศักยภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่คนไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้คนไทยมีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีในสายตาชาวต่างชาติ พร้อมทั้งสนับสนุนให้คนไทยที่มีศักยภาพได้สร้างชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ และได้รับรางวัลหรือได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในระดับสากล รวมถึงมีโอกาสเข้าไปทำงานและมีบทบาทในองค์กรระหว่างประเทศ”⁹

2.1.2 แนวคิดทฤษฎี

1) ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

สาเหตุสำคัญของการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ ประกอบด้วยปัจจัยผลักดัน (push factors) และปัจจัยดึงดูด (pull factors)

ปัจจัยผลักดัน (push factors) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในประเทศต้นทางที่ผลักดันหรือกระตุ้นให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกจากถิ่นที่อยู่เดิม เช่น การว่างงาน ระดับค่าจ้างและเงินเดือนที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับประเทศปลายทาง การขาดแรงจูงใจเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ และปัจจัยทางสังคมและการเมือง อาทิ ความไม่พอใจในสภาพสังคมและการเมืองที่เป็นอยู่ เป็นต้น

ปัจจัยดึงดูด (pull factors) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในประเทศปลายทางที่ชักนำหรือดึงดูดให้แรงงานเคลื่อนย้ายเข้าสู่ประเทศปลายทาง เช่น ระดับค่าจ้างและเงินเดือนที่สูงกว่าในประเทศต้นทาง การขาดแคลนแรงงานในบางสาขาในประเทศปลายทาง โอกาสที่จะก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยทางสังคมและการเมือง เป็นต้น¹⁰

แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

⁸ กระทรวงการต่างประเทศ, แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. 2561-2580), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.mfa.go.th/th/page/แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ-ประเด็นการต่างประเทศ?menu=5f2149b741eb326fd85bb323> [3 กันยายน 2565], หน้า 15.

⁹ Ibid, หน้า 13.

¹⁰ Tangtriamjai, W.; Saiyasopon, S.; and Na Nong Kai, K., The Factors Effecting Neighbor Migrant Workers in Thailand, [Online], 2018. Available from: <https://hs.kku.ac.th/ichuso/2018/ICHUSO-191.pdf> [12 August 2022].

ทฤษฎีมหภาค กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่น คือ ความแตกต่างระหว่างอุปสงค์กับอุปทานของแรงงานที่ทำให้เกิดความแตกต่างในค่าจ้าง โดยประเทศที่มีแรงงานมากจะมีค่าจ้างค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีแรงงานน้อย ส่งผลให้แรงงานในประเทศที่มีค่าจ้างต่ำอพยพไปทำงานในประเทศที่มีค่าจ้างที่สูงกว่า โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ สำหรับแรงงานมีฝีมือซึ่งเป็นแรงงานที่มีทุนมนุษย์สูง หากทำงานอยู่ในประเทศที่มีแรงงานมากก็ยังคงได้รับค่าจ้างในอัตราสูง ทำให้แรงงานในกลุ่มนี้มีการเคลื่อนย้ายน้อยกว่าแรงงานไร้ฝีมือ

ทฤษฎีจุลภาค เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงการย้ายถิ่น โดยมองในระดับปัจเจกบุคคลเป็นหลัก ผู้ย้ายถิ่นจะตัดสินใจย้ายถิ่นหรือไม่นั้น ผู้ย้ายถิ่นจะเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับก่อน หากผู้ย้ายถิ่นประเมินแล้วว่า ถิ่นที่จะย้ายไปอยู่ใหม่นั้น ได้รับผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นบวก ก็จะย้ายเข้าไปในถิ่นนั้น¹¹

2) ทฤษฎีว่าด้วยการย้ายถิ่น (A Theory of Migration)

Everett Lee (ค.ศ. 1966) เสนอทฤษฎีว่าด้วยการย้ายถิ่น (A Theory of Migration) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันเพื่ออธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่น โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้น (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่เป็นจุดหมายปลายทาง (3) อุปสรรคที่ขัดขวางการย้ายถิ่นจากพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นไปสู่พื้นที่ที่เป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งผู้ย้ายถิ่นต้องจัดการแก้ไขก่อนการย้ายถิ่น และ (4) ปัจจัยส่วนบุคคล อาทิ ความตระหนักรู้ ความรอบรู้ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

นอกจากนี้ Everett Lee เสนอว่า โดยปกติผู้ย้ายถิ่นจะมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นดีกว่าและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่า และอาจมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางอย่างผิวเผินและคลาดเคลื่อน และปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นจริง เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบต่อ การรับรู้และเข้าใจของผู้ย้ายถิ่นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้น และ/หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่เป็นจุดหมายปลายทาง

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาพบว่า มีวรรณกรรมเกี่ยวกับปัญหาแรงงานในภาพรวมและปัญหาแรงงานผิดกฎหมายในประเทศต่าง ๆ หลายฉบับ แต่ยังไม่ปรากฏการศึกษาปัญหาคนไทย

¹¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [https://www.stou.ac.th/study/services/sec/60340\(2\)/move1.html](https://www.stou.ac.th/study/services/sec/60340(2)/move1.html) [12 สิงหาคม 2565].

ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ที่ผู้ศึกษาตั้งใจ โดยผู้ศึกษาเห็นว่า วรรณกรรมที่มีความใกล้เคียงกับการศึกษานี้มีมากที่สุด และเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานของผู้ศึกษา อาทิ

2.2.1 รายงานการศึกษาส่วนบุคคลของนายประพันธ์ ดิษยทัต เรื่อง ปัญหาแรงงานไทยผิดกฎหมายในเกาหลีใต้ หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ปี 2558

ศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงผลักและแรงดูดที่ทำให้แรงงานไทยไปทำงานในเกาหลีใต้ และเหตุใดแรงงานไทยจึงเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายแม้ว่าไทยและเกาหลีใต้มีความร่วมมือระหว่างกันภายใต้ระบบ Employment Permit System (EPS) และสรุปว่า แรงจูงใจสำคัญที่สุดที่ดึงดูดให้แรงงานไทยไปทำงานในเกาหลีใต้ คือ ค่าแรงที่สูงกว่าในประเทศไทยหลายเท่า และแรงงานไทยเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายแม้ว่าทั้งสองประเทศจะมีความร่วมมือภายใต้ระบบ EPS เนื่องด้วยแรงงานไทยมีอัตราการสอบผ่านภาษาเกาหลีอยู่ในระดับต่ำมากและขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาเกาหลีเพื่อเตรียมตัวในการสอบ ตลอดจนความล่าช้าในการเรียกตัวแรงงานที่ผ่านการทดสอบภาษาไปทำงาน¹²

2.2.2 รายงานการศึกษาส่วนบุคคลของนายอรรถพงศ์ พันธุ์รัตน์ เรื่อง การทำงานอย่างผิดกฎหมายของคนไทยในประเทศมาเลเซีย: แนวทางการบริหารจัดการ หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ปี 2560

ศึกษาว่า เพราะเหตุใดแรงงานจากภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยจึงตัดสินใจมาทำงานในมาเลเซียแบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ และสรุปว่า ปัจจัยหลักในการตัดสินใจย้ายถิ่นของแรงงาน คือ การมีงานทำและการมีรายได้มากกว่าในประเทศไทย และสำหรับแรงงานไทยจากจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัจจัยดึงดูดที่หลากหลายกว่าแรงงานไทยจากภูมิภาคอื่น ซึ่งรวมถึงปัจจัยความใกล้ชิดทางศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมท้องถิ่น¹³

2.2.3 ข้อกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศและการไปทำงานในต่างประเทศ

พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2537 หมวด 3 การจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ หมวด 4 การไปทำงานในต่างประเทศ หมวด 6 การควบคุม และหมวด 7 บทกำหนดโทษ

¹² ประพันธ์ ดิษยทัต, ปัญหาแรงงานไทยผิดกฎหมายในเกาหลีใต้, รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2558.

¹³ อรรถพงศ์ พันธุ์รัตน์, การทำงานอย่างผิดกฎหมายของคนไทยในประเทศมาเลเซีย: แนวทางการบริหารจัดการ, รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2560.

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนจัดหางานกลาง หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มีโทษจำคุก 3-10 ปี หรือปรับ 6 หมื่น-2 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 82

มาตรา 36 ในการจัดส่งคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศต้องปฏิบัติ ดังนี้

(1) ส่งสัญญาจัดหางานที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานในต่างประเทศ หรือตัวแทนจัดหางานทำกับคนหางานต่ออธิบดีกรมการจัดหางาน ตลอดจนเงื่อนไขการจ้างแรงงานที่นายจ้างในต่างประเทศ หรือตัวแทนซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนายจ้างดังกล่าวทำกับคนหางาน และหลักฐานอื่นที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนดเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนส่งคนหางานไปต่างประเทศ หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 78

(2) ส่งคนหางานเข้ารับการตรวจสุขภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ณ สถานพยาบาลที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาท ตามมาตรา 75

(3) ส่งคนหางานเข้ารับการทดสอบฝีมือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานประกาศกำหนด หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท ตามมาตรา 74

(4) ส่งคนหางานที่ผ่านการคัดเลือกและทดสอบฝีมือแล้วเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายและขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศที่คนหางานจะไปทำงาน ตลอดจนสภาพการจ้าง ณ สำนักงานทะเบียนจัดหางานกลาง สำนักงานทะเบียนจัดหางานจังหวัด หรือสถาบันอื่นใดที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาท ตามมาตรา 75

(5) ส่งบัญชีรายชื่อและสถานที่ทำงานในต่างประเทศของคนหางาน พร้อมทั้งสำเนาสัญญาจ้างแรงงานให้แก่นายทะเบียนจัดหางานกลางภายใน 7 วันนับแต่วันที่คนหางานออกเดินทาง หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาท ตามมาตรา 75

(6) แจ้งเป็นหนังสือโดยแนบบัญชีรายชื่อและสถานที่ทำงานในต่างประเทศของคนหางานตามข้อ (5) ให้สำนักงานแรงงานไทยในประเทศที่คนหางานไปทำงานทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่คนหางานเดินทางไปถึง ในกรณีที่ไม่มีสำนักรงงานไทยในประเทศดังกล่าว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้สถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้น หรือสถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยหรือผู้ที่รับผิดชอบในการดูแลคนไทยในประเทศนั้นทราบภายในระยะเวลาดังกล่าว หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาท ตามมาตรา 75

(7) รายงานให้นายทะเบียนจัดหางานกลางทราบภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป เป็นประจำทุกเดือน ในกรณีที่ยังมีคนหางานไม่ได้เดินทางไปทำงานตามสัญญาจัดหางาน หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท ตามมาตรา 74

มาตรา 48 กรณีคนหางานประสงค์จะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศด้วยตนเองให้ แจ้งให้อธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ที่อธิบดีกรมการจัดหางานมอบหมายทราบก่อนเดินทางไม่น้อยกว่า 15 วัน หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาท ตามมาตรา 75

มาตรา 50 ห้ามมิให้นายจ้างในต่างประเทศ หรือตัวแทนทำการรับสมัครเพื่อหา ลูกจ้างในประเทศไทยด้วยตนเองเพื่อไปทำงานในต่างประเทศเว้นแต่จะติดต่อให้สำนักงานจัดหางาน หรือกรมการจัดหางานจัดหาให้ หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มีโทษจำคุก 3-10 ปี หรือปรับ 6 หมื่น-2 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 82

มาตรา 51 เมื่อคนหางานเดินทางไปถึงประเทศที่ตนไปทำงาน ให้คนหางานแจ้งเป็น หนังสือให้สำนักงานแรงงานไทยในประเทศดังกล่าวทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่เดินทางไปถึง โดยระบุชื่อ ภูมิลำเนาในประเทศไทย สถานที่อยู่ และสถานที่ทำงานในต่างประเทศ ในกรณีที่ไม่มี สำนักงานแรงงานไทยในประเทศดังกล่าว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือ สถานกงสุลไทยในประเทศนั้น หรือสถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยที่รับผิดชอบในการ ดูแลคนไทยในประเทศนั้นทราบภายในระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา 62 คนหางานซึ่งเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางออกไป โดยผ่านด่านตรวจคนหางานและต้องยื่นรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดีกรมการจัด หางานประกาศกำหนด ณ ด่านดังกล่าว หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 87

มาตรา 63 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าผู้ใดไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการไป ทำงานหรือฝึกงานในต่างประเทศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ระงับการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรของผู้นั้นได้เท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุที่ต้องระงับการเดินทางไว้ให้ชัดเจนด้วย ค่าเสียหายที่เกิดจากการสั่ง ระงับการเดินทางของคนหางาน ให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศเป็นผู้เสีย ในกรณีที่คนหางานมิได้เดินทางโดยการจัดการของผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ ให้คนหางานเป็นผู้เสีย¹⁴

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และที่แก้ไข เพิ่มเติม, [ออนไลน์], 2560, แหล่งที่มา: <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=316918&ext=pdf> [10 กันยายน 2565].

2.2.4 กฎหมายสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบทำงานผิดกฎหมาย

ได้แก่ กฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2516 ว่าด้วยการเข้าเมืองและถิ่นพำนักของชาวต่างชาติ ฉบับแก้ไข (Federal Law No. 6 of 1973 on the Entry and Residence of Foreigners and its amendments) และกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา (Federal Decree-Law No. 31 of 2021 on Penal Code) โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้อง อาทิ

1) การพำนักเกินกำหนด หลังจากวันที่การตรวจลงตรา (ประเภทท่องเที่ยว) หมดอายุ มีโทษปรับไม่เกิน 100 ดอลลาร์ต่อวัน และหากไม่จ่ายปรับดังกล่าว มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 4 พันดอลลาร์ และอาจถูกศาลตัดสินเนรเทศออกจากประเทศ ตามมาตรา 21 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2516 ว่าด้วยการเข้าเมืองและถิ่นพำนักของชาวต่างชาติ ฉบับแก้ไข

2) การเข้าเมืองผิดกฎหมาย มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 เดือน หรือปรับไม่น้อยกว่า 1 หมื่นดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกศาลตัดสินเนรเทศออกจากประเทศ ตามมาตรา 31 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2516 ว่าด้วยการเข้าเมืองและถิ่นพำนักของชาวต่างชาติ ฉบับแก้ไข

3) การลักลอบทำงานด้วยการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกศาลตัดสินเนรเทศออกจากประเทศ ตามมาตรา 34 ทวิ 2 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2516 ว่าด้วยการเข้าเมืองและถิ่นพำนักของชาวต่างชาติ ฉบับแก้ไข¹⁵

4) การประพาศติผิดจารีตอันดีงามของสังคม ผู้ใดที่ประพาศติผิดจารีตอันดีงามของสังคมในที่สาธารณะ มีโทษจำคุก หรือปรับไม่น้อยกว่า 1 พันดอลลาร์ แต่ไม่เกิน 1 แสนดอลลาร์ ในกรณีที่กระทำความผิดซ้ำ มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 3 เดือน และปรับไม่น้อยกว่า 1 หมื่นดอลลาร์ แต่ไม่เกิน 2 แสนดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 411 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา

5) การค้าประเวณี

ผู้ใดที่ชักชวน หรือล่อลวง หรือช่วยเหลือให้ผู้อื่นค้าประเวณี มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี และปรับ ในกรณีที่ผู้เสียหายมีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 2 ปี และปรับ ตามมาตรา 417 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา

¹⁵ Federal Law No. 6 of 1973 on the Entry and Residence of Foreigners and its amendments.

ผู้ใดที่ชักชวนหรือล่อลวงให้ผู้อื่นค้าประเวณีโดยการบังคับ การข่มขู่ หรือการใช้กลอุบาย มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ในกรณีที่ผู้เสียหายมีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี ตามมาตรา 418 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ใดที่กักขังหน่วงเหนี่ยวผู้อื่นโดยขัดต่อเจตจำนงของผู้นั้นโดยการบังคับ การข่มขู่ หรือการใช้กลอุบายเพื่อบังคับให้ผู้นั้นค้าประเวณี มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ในกรณีที่ผู้เสียหายมีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี ตามมาตรา 418 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ค้าประเวณี มีโทษจำคุก ตามมาตรา 422 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา

6) การพนัน ผู้จัดให้มีการเล่นพนัน มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่น้อยกว่า 1 แสนดอลลาร์ ตามมาตรา 462 ของกฎหมายรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 31 ปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญา¹⁶

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

การศึกษาฉบับนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยอาศัยแนวคิดเรื่องอุปสรรคที่ขัดขวางต่อการย้ายถิ่นจากพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นไปสู่พื้นที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของทฤษฎีว่าด้วยการย้ายถิ่นมาปรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ในการศึกษานี้ โดยที่การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์สาเหตุที่ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผู้ศึกษาจึงปรับแนวคิดเรื่องอุปสรรคเป็นแนวคิดเรื่องปัจจัยเอื้อหรือสนับสนุนแทน ตลอดจนเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบต่าง ๆ จากปัญหาดังกล่าว โดยอาศัยข้อมูลที่ประมวลได้จากการสัมภาษณ์เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี กงสุลและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และผู้แทนคนไทยในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ และจากเอกสารราชการและข่าวสารต่าง ๆ และสรุปเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์

¹⁶ Federal Decree-Law No. 31 of 2021 on Penal Code.

บทที่ 3

ผลการศึกษา

3.1 ปัจจัยที่เอื้อต่อการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์

3.1.1 มาตรการตรวจลงตราของสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์

จากการสัมภาษณ์เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี กงสุลและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ตลอดจนผู้แทนเครือข่ายคนไทยในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ทุกท่านได้ให้ความเห็นพ้องกันว่า มาตรการตรวจลงตราของสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์เป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่เอื้อให้การลักลอบเข้ามาทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2559 สหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ปรับเปลี่ยนมาตรการตรวจลงตรา โดยอนุญาตให้ผู้ได้รับการตรวจลงตราเข้าสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ทุกประเภท รวมถึงประเภท เยี่ยมเยียนและประเภทท่องเที่ยว ที่ประสงค์จะขยายระยะเวลาพำนักและเปลี่ยนแปลงประเภท การตรวจลงตรา สามารถยื่นคำร้องพร้อมเอกสารประกอบผ่านระบบออนไลน์ก่อนระยะเวลาที่ได้รับ อนุญาตให้พำนักในประเทศจะสิ้นสุดลง โดยมีค่าธรรมเนียมในการดำเนินการดังกล่าว มาตรการ ดังกล่าวทำให้ชาวต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองสามารถยื่นขอรับการตรวจลงตราใหม่และเปลี่ยน ประเภทการตรวจลงตราเพื่อพำนักอยู่ในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางออกนอก ประเทศ ดังเช่นในอดีตซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงและขั้นตอนที่ยุงยากกว่า เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกใน ขณะนั้นปรับตัวลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันและมี รายได้หลักจากน้ำมันได้รับผลกระทบ จึงออกนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการปรับเปลี่ยนมาตรการ ตรวจลงตรา ก็เป็นหนึ่งในมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจดังกล่าว¹⁷

นอกจากนี้ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง 31 มีนาคม 2565 สหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรม Expo 2020 Dubai ที่เมืองดูไบ เป็นระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งมี ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม ทั้งผู้ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศและผู้เดินทางมาจากนานาประเทศทั่วโลก รวม จำนวน 24 ล้านครั้ง เพื่อดึงดูดผู้สนใจจากทั่วโลกและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่

¹⁷ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, ยูเออีปรับเปลี่ยนนโยบายตรวจลงตรา, โทรเลข ที่ DXB 17/2559, 6 มกราคม 2559.

เดินทางไปเยี่ยมชมมหรหรรษา การขอรับการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนหรือท่องเที่ยวเพื่อเดินทางไปสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่หลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลายประเทศที่เป็นเป้าหมายของคนไทยที่ประสงค์จะไปทำงานในต่างประเทศ อาทิ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และหลายประเทศในยุโรป ยังไม่เปิดรับนักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติให้เข้าประเทศ หรือมีมาตรการตรวจคนเข้าเมืองและมาตรการด้านสาธารณสุขที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น จึงทำให้การเดินทางเข้าประเทศเหล่านี้มีขั้นตอนที่ยุ่งยากกว่าหรือไม่สามารถเดินทางไปได้ ส่งผลให้คนไทยหลายคนที่มีประสงค์จะหางานทำในต่างประเทศเปลี่ยนจุดหมายปลายทาง เช่น จากเดิมวางแผนเดินทางไปเกาหลีใต้ หรือญี่ปุ่น ตัดสินใจเดินทางไปประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางแทน ซึ่งรวมถึงสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ด้วย¹⁸

ปัจจุบันการขอรับการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนและประเภทท่องเที่ยวเพื่อเดินทางไปยังสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีความสะดวกและทำได้ง่าย โดยสามารถขอรับการตรวจลงตราผ่านสายการบิน (อาทิ สายการบินเอมิเรตส์ สายการบินเอทิฮัต สายการบินฟลายดูไบ และสายการบินแอร์อาร์เบีย) บริษัทท่องเที่ยวและโรงแรมที่มีใบอนุญาต นอกจากนี้ ที่ผ่านมาผู้เดินทางด้วยการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว ระยะสั้น พำนักได้ไม่เกิน 30 วัน หรือระยะยาว พำนักได้ไม่เกิน 90 วัน สามารถขยายเวลาพำนักออกไปได้อีก 2 ครั้ง ๆ ละ 30 วัน โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางออกนอกประเทศ¹⁹

ล่าสุด รัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ออกประกาศข้อกำหนดใหม่สำหรับการขอรับการตรวจลงตราเข้าสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ 10 ประเภท ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่กันยายน 2565 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ชาวต่างชาติเดินทางไปสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มากขึ้น ข้อกำหนดใหม่ในการขอรับการตรวจลงตราดังกล่าวครอบคลุมการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวด้วย โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบเข้า-ออกครั้งเดียว ซึ่งพำนักได้ไม่เกิน 60 วัน และสามารถขยายเวลาพำนักออกไปได้อีก 60 วัน และแบบเข้า-ออกหลายครั้ง ซึ่งมีอายุ 5 ปี พำนักได้ไม่เกิน 90 วัน และสามารถขยายเวลาพำนักออกไปได้อีก 90 วัน รวมแล้วต้องไม่เกิน 180 วัน²⁰

¹⁸ สัมภาษณ์ ชัยรัตน์ ศิริวัฒน์, กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 30 สิงหาคม 2565. สัมภาษณ์ ปลิดา ร่วมคำ, อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี, 30 สิงหาคม 2565. สัมภาษณ์ ซาลี ฮีมิน, ล่าม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 31 สิงหาคม 2565.

¹⁹ The United Arab Emirates' Government portal, [Tourist Visa](https://u.ae/en/information-and-services/visiting-and-exploring-the-uae/tourist-visa), [Online], 4 October 2021, Available from: <https://u.ae/en/information-and-services/visiting-and-exploring-the-uae/tourist-visa> [19 August 2022].

²⁰ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี, [ประกาศข้อกำหนดใหม่ของยูเออีสำหรับการขอรับการตรวจลงตรา \(วีซ่า\) เข้ายูเออี](#), โทรเลข ที่ ABU 283/2565, 24 สิงหาคม 2565.

มาตรการขยายเวลาพำนักและเปลี่ยนแปลงประเภทการตรวจลงตราโดยมิต้องเดินทางออกนอกประเทศ ตลอดจนความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นในการขอรับการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนและท่องเที่ยว จึงเป็นปัจจัยดึงดูดในประเทศปลายทางให้คนไทยที่ประสงค์จะทำงานทำในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาดำเนินทางเข้าประเทศโดยใช้การตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนหรือท่องเที่ยวเพื่อลักลอบทำงานมากขึ้น โดยไม่ผ่านการจ้างงานตามขั้นตอนของกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน จึงทำให้เกิดช่องโหว่ขึ้น

3.1.2 ความสะดวกในการเดินทาง

จากการศึกษาข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในต่างประเทศของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ ระหว่างปี 2562-2565 (มกราคม-พฤษภาคม) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ฯ คนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาดำเนินทางโดยเครื่องบินเข้าสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาดำเนินทางจากประเทศไทย มีบางรายที่เดินทางทางบกเข้าสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาดำเนินทางจากโอมานโดยผ่านชายแดนระหว่างสองประเทศ ดังกล่าว²¹

สหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาดำเนินทางมีสายการบินหลัก 2 สายการบิน ได้แก่ สายการบินเอทิฮัดแห่งรัฐอาบูดาบี ซึ่งให้บริการการบินตรง เส้นทางกรุงอาบูดาบี-กรุงเทพฯ เส้นทางกรุงอาบูดาบี-ภูเก็ต และสายการบินอเมริกาดำเนินทางแห่งรัฐคูไบ ซึ่งให้บริการการบินตรง เส้นทางเมืองคูไบ-กรุงเทพฯ และเมืองคูไบ-ภูเก็ต ทั้งนี้ ก่อนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายการบินไทยให้บริการการบินเส้นทางกรุงเทพฯ-เมืองคูไบ ด้วย นอกจากนี้ เมืองคูไบเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคและเชื่อมการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางทั่วโลก โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติคูไบเป็นท่าอากาศยานหลัก ซึ่งจัดอยู่ในอันดับหนึ่งจากท่าอากาศยานทั่วโลกที่มีผู้โดยสารระหว่างประเทศมากที่สุดในโลก 8 ปีติดต่อกัน ตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปี 2564²² นอกจากสายการบินอเมริกาดำเนินทางที่ให้บริการการบินจากท่าอากาศยานนานาชาติคูไบไปยังจุดหมายปลายทางทั่วโลกแล้ว ยังมีสายการบินนานาชาติจำนวนมากให้บริการการบินมายังท่าอากาศยานดังกล่าว ซึ่งเพิ่มพูนการเชื่อมโยงโครงข่ายเส้นทางคมนาคมทางอากาศมากขึ้น และทำให้การเดินทางไปยังสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาดำเนินทางมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

²¹ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ, ประวัติผู้กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในต่างประเทศของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ, มกราคม 2562-พฤษภาคม 2565, สัมภาษณ์ ชาลี อิมมิน, ล่าม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ, 31 สิงหาคม 2565.

²² Wikipedia, List of Busiest Airports by International Passenger Traffic, [Online], 7 June 2022, Available from: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_busiest_airports_by_international_passenger_traffic#cite_note-7 [19 August 2022].

ในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก ทำให้หลายประเทศตัดสินใจปิดประเทศ/ปิดรับนักท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราว ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการบินทั่วโลกด้วย โดยสายการบินเอมิเรตส์ได้ระงับการให้บริการการบินชั่วคราวตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม 2563²³ อย่างไรก็ตาม สายการบินเอมิเรตส์เป็นหนึ่งในสายการบินแรก ๆ ในโลกที่มีความพร้อมในการกลับมาให้บริการการบินเชิงพาณิชย์อีกครั้ง โดยทยอยเปิดให้บริการการบินไปยังจุดหมายต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งรวมถึงการให้บริการการบินเส้นทางกรุงเทพฯ-ดูไบ ซึ่งเริ่มกลับมาให้บริการเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2563²⁴

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-ตุลาคม 2563 สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ได้จัดเที่ยวบินพิเศษ รวม 17 ครั้ง เพื่อนำคนไทยในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2,830 คน เดินทางกลับประเทศไทย โดยคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายหลายรายได้เดินทางกลับประเทศไทยโดยเที่ยวบินดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มีหลายรายที่เดินทางกลับเข้าไปลักลอบทำงานผิดกฎหมายอีกในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ภายหลังจากที่สายการบินต่าง ๆ เปิดให้บริการการบินเชิงพาณิชย์อีกครั้ง²⁵

3.1.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร

กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ เห็นว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เอื้อให้คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มากขึ้น โดยส่วนใหญ่คนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้รับข่าวสารเรื่องการเปิดรับสมัครงานทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มต่าง ๆ ในเฟซบุ๊ก²⁶

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และประเทศไทยมีประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับทั่วโลก

²³ Arabian Business, Emirates Bids Farewell to Last Flights Before Covid-19 Shutdown, [Online], 26 March 2020, Available from: <https://www.arabianbusiness.com/industries/transport/443825-emirates-bids-farewell-to-last-flights-before-covid-19-shutdown> [20 August 2022].

²⁴ Emirates Media Centre, Emirates to Resume Flights to Bangkok from 1 September, [Online], 27 August 2020, Available from: <https://www.emirates.com/media-centre/emirates-to-resume-flights-to-bangkok-from-1-september/> [20 August 2022].

²⁵ สัมภาษณ์ สมिति ชิวมงคล, กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 2 กันยายน 2565.

²⁶ สัมภาษณ์ ชัยรัตน์ ศิริวัฒน์, กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 30 สิงหาคม 2565.

ตารางที่ 2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้านการสื่อสาร²⁷

เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสื่อสาร	ประเทศไทย		ทั่วโลก	
	จำนวนผู้ใช้	ร้อยละ (ของประชากรไทย)	จำนวนผู้ใช้	ร้อยละ (ของประชากรโลก)
อินเทอร์เน็ต	54.5 ล้านคน	77.8	4.95 พันล้าน	62.5
สื่อสังคมออนไลน์	56.85 ล้านคน	81.2	4.62 พันล้านคน	58.4
เฟซบุ๊ก	50.05 ล้านคน	71.5	-	-

จากตารางที่ 2 ในเดือนมกราคม 2565 ประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 54.5 ล้านคน จากประชากรทั้งหมด 70 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 77.8 ของประชากรไทยทั้งหมด และมีผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 56.85 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 81.2 ซึ่งสูงกว่าสัดส่วนผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลดังกล่าวทั่วโลกต่อประชากรทั่วโลก โดยแอปพลิเคชันที่นิยมใช้ในประเทศไทย คือ เฟซบุ๊ก โดยมีผู้ใช้ถึง 50 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 71.5 ของประชากรไทยทั้งหมด

ดังนั้น คนไทยจึงได้รับข่าวสารและสามารถติดต่อกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) วอตส์แอปป์ (WhatsApp) ตี๊กต็อก (TikTok) ทั้งในรูปแบบของข้อความ เสียง ภาพ และคลิปภาพ ซึ่งนายหน้าผิดกฎหมายก็อาศัยช่องทางดังกล่าวในการเข้าถึงคนไทยที่ทำงานทำในต่างประเทศและลงโฆษณาชักจูงคนไทยเหล่านั้นให้เดินทางไปทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา

3.1.4 การโฆษณาชวนเชื่อของนายหน้าผิดกฎหมาย

กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี กงสุลและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ มีความเห็นพ้องกันว่า การโฆษณาชวนเชื่อของนายหน้าผิดกฎหมายเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่สนับสนุนให้คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาเพิ่มขึ้น โดยคนไทยที่ลักลอบเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการเปิดรับสมัครงานจากนายหน้าผิดกฎหมาย มีบางราย ได้รับการชักชวนจากญาติ เพื่อน หรือคนรู้จัก ส่วนใหญ่นายหน้าผิดกฎหมายเป็นคนไทยในประเทศไทยหรือสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา นายหน้าเหล่านี้ลงโฆษณาเปิดรับสมัครงานตำแหน่งต่าง ๆ

²⁷ DataReportal, Digital 2022: Thailand, [Online], 15 February 2022, Available from:

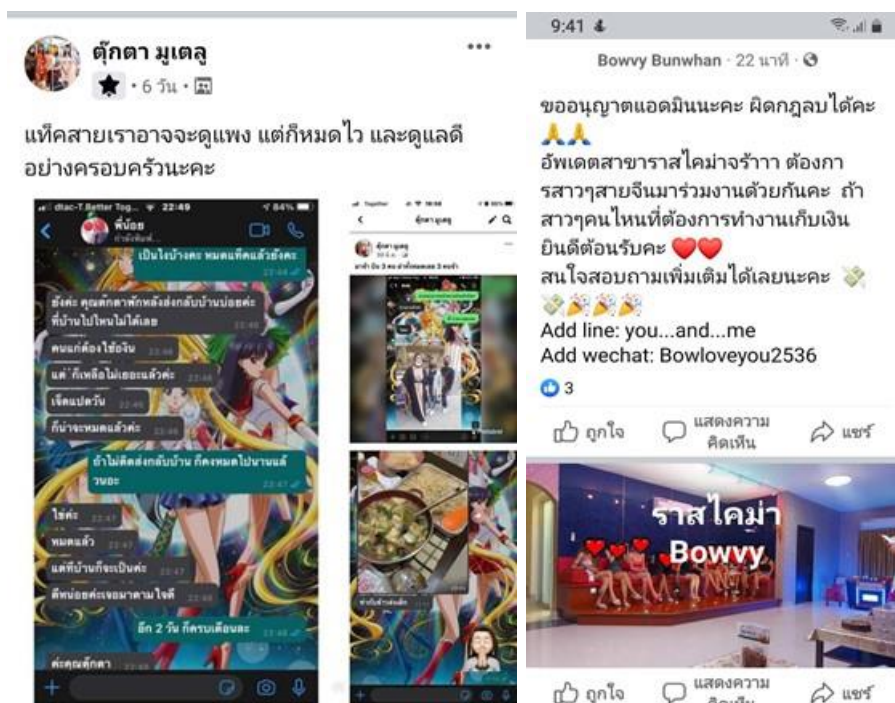
<https://datareportal.com/reports/digital-2022-thailand>. [21 August 2022]. DataReportal. Digital

2022: Global Overview Report, [Online], 26 January 2022, Available from:

<https://datareportal.com/reports/digital-2022-global-overview-report> [21 August 2022].

ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมใช้ในประเทศไทย อาทิ เฟซบุ๊กในกลุ่มต่าง ๆ หรือบางรายอาจเป็นการชักจูงกันโดยตรงผ่านไลน์ นอกจากนี้ หากผู้เดินทางไม่มีเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อาทิ ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน ค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา และค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทาง นายจ้าง/นายหน้าฯ จะออกค่าใช้จ่ายฯ ให้ก่อนและเมื่อเดินทางไปถึงจึงจ่ายคืน จึงทำให้ผู้เดินทางส่วนใหญ่มีความสะดวกและไม่มีอุปสรรคในการเดินทางไปทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ด้วยการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว²⁸

ในกรณีกลุ่มทำงานนวดที่แอบแฝงการค้าบริการทางเพศ หรือการค้าบริการทางเพศโดยตรง ส่วนใหญ่ได้รับการชักจูงจากนายหน้าผิดกฎหมาย โดยนายหน้าดังกล่าววงโฆษณาผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ เฟซบุ๊ก หรือมีบางรายเป็นการบอกต่อกันจากญาติ เพื่อน หรือคนรู้จัก หลายนกรณีเป็นการโฆษณาอย่างชัดเจนว่า เป็นการนวดที่มีแอบแฝงการค้าประเวณี หรือการค้าประเวณีโดยตรง มีผู้ค้าบริการทางเพศบางรายผันตัวมาเป็นนายหน้าผิดกฎหมายด้วย ตัวอย่างโฆษณาชักจูงคนไทยไปทำงานนวดผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ดังปรากฏตามภาพที่ 1

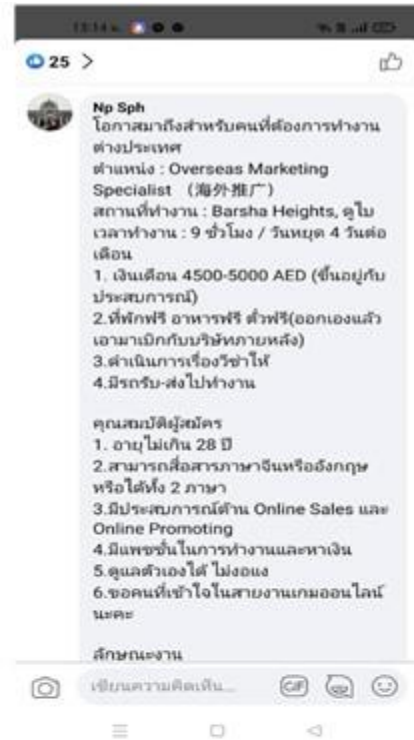
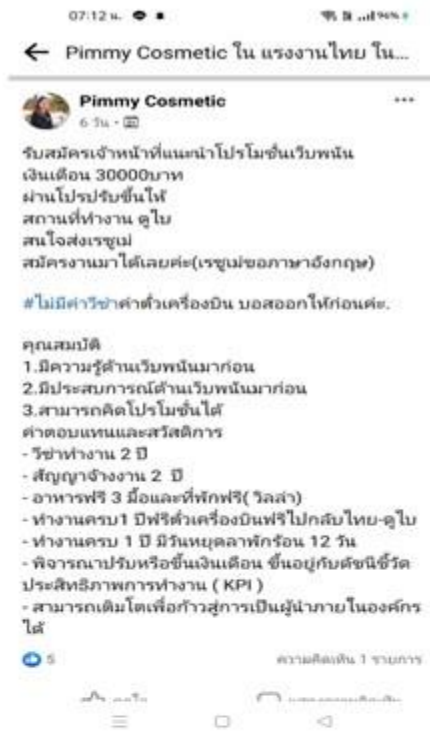

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการโฆษณาชักจูงคนไทยไปทำงานนวดผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์

²⁸ สัมภาษณ์ ชัยรัตน์ ศิริวัฒน์, กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 30 สิงหาคม 2565. สัมภาษณ์ ปกติดา ร่วมคำ, อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี, 30 สิงหาคม 2565. สัมภาษณ์ สมिति ชิวมงคล, กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 2 กันยายน 2565. สัมภาษณ์ ชาลี ฮิมมิน, ลำม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 31 สิงหาคม 2565.

คนไทยที่สนใจจะติดต่อกับนายหน้าฯ ทางอินบ็อกซ์ (Inbox) ของเฟซบุ๊ก โดยนายหน้าฯ จะอธิบายงานที่จะทำในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์และอ้างว่ามีรายได้ดี ค่าจ้างเดือนละ 50,000-100,000 บาท (ซึ่งจากข้อมูลของฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ ในความเป็นจริงพนักงานนวดสปาในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์จะได้รับค่าจ้าง ประมาณ 18,000-25,000 บาทเท่านั้น) โดยจะมีการตกลงค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อาทิ ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน ค่าธรรมเนียมขอรับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวของสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ค่าจัดทำหนังสือเดินทางไทย ค่าที่พัก ช่วงระหว่างรอ และค่าอื่น ๆ ตามที่ทั้งสองฝ่ายจะตกลงกัน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ค่าแท็ก” ประมาณ 25,000-70,000 บาท แล้วแต่กรณี ซึ่งผู้เดินทางอาจต้องจ่ายก่อนส่วนหนึ่งหรืออาจจะยังไม่ต้องจ่ายก่อนเดินทาง แต่เมื่อเดินทางไปถึงจะมีคนไปรับและให้ลงนามในสัญญาเยี่ยมเงิน (ค่าแท็ก) และจะส่งผู้เดินทางต่อไปให้ร้านนวดผิวดอกหมาย ซึ่งไม่มีการจดทะเบียนธุรกิจ โดยส่วนใหญ่ร้านนวดผิวดอกหมายอยู่ในรัฐดูไบ และรัฐทางตอนเหนือฯ โดยนายจ้างซึ่งส่วนมากเป็นคนจีนจะยึดหนังสือเดินทางและต้องทำงานเพื่อชดใช้คืนค่าใช้จ่ายดังกล่าวที่นายจ้างออกให้ก่อนจนครบ จึงจะได้รับหนังสือเดินทางคืน โดยในระหว่างนี้นายจ้างจะยึดหนังสือเดินทางไว้เพื่อป้องกันการหลบหนี

สำหรับกลุ่มทำงานเกี่ยวกับการพนันหรือเกมส์ออนไลน์ และการซื้อขายหุ้นหรือสกุลเงินดิจิทัล มีนายหน้าผิวดอกหมายลงโฆษณาเป็นภาษาไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเฟซบุ๊ก ประกาศรับสมัครพนักงานไปทำงานที่บริษัทต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐดูไบ บางโฆษณาก็ไม่ได้ระบุหรืออ้างชื่อบริษัทใด ๆ โดยเปิดรับตำแหน่งต่าง ๆ จำนวนหลายอัตรา อาทิ ผู้ช่วยผู้จัดการ พนักงานการตลาด พนักงานธุรการ (ฝ่ายบริการลูกค้า) และพนักงานฝ่ายบุคคล บางโฆษณาระบุชัดเจนว่าเป็นงานเกี่ยวกับเว็บไซต์พนันหรือเกมส์ออนไลน์ คุณสมบัติของผู้สมัคร อาทิ มีอายุ 18-35 ปี สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี บ้างก็ระบุถึงความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย จีน และ/หรืออังกฤษ และอ้างว่าจะได้รับค่าจ้างสูง (เงินเดือนประมาณ 30,000 ถึง 120,000 บาท) พร้อมสวัสดิการอื่น ๆ โดยอาจได้รายได้เพิ่มเติม เช่น ค่าธรรมเนียมการซื้อขาย และจะพิจารณาปรับเงินเดือนตามดัชนีชี้วัดผลงาน (KPI) นายหน้าดังกล่าวอ้างว่าเป็นตัวแทนบริษัทเพื่อสรรหาคนที่สนใจเดินทางไปทดลองงานที่เมืองดูไบ โดยใช้การตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวหรือประเภทเยี่ยมเยียนก่อน และเมื่อผ่านการทดลองงาน จะยื่นเรื่องขอเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราเป็นประเภททำงานให้ โดยบางบริษัทจะออกค่าบัตรโดยสารเครื่องบินให้ก่อน หรือบางบริษัทจะให้ผู้เดินทางสำรองค่าบัตรโดยสารเครื่องบินเพื่อเดินทางไปก่อนและมาเบิกคืนจากบริษัทเมื่อเดินทางถึง ทั้งนี้ นายหน้าฯ ไม่ได้แจ้งสถานที่ตั้งของบริษัทหรือรายละเอียดของงานแก่คนหางานมากนัก โดยอ้างว่ามีหน้าที่จัดหาคนมาทำงานกับบริษัทเท่านั้น ตัวอย่างโฆษณาชักจูงคนไทยไปทำงานการพนันและเกมส์ออนไลน์ในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ดังปรากฏตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการโฆษณาชักจูงคนไทยไปทำงานการพนันและเกมส์ออนไลน์ในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

3.1.5 การขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี เห็นว่า แม้ว่าประเทศไทยมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศและการไปทำงานในต่างประเทศ ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2537 หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวอย่างจริงจัง ซึ่งการขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังดังกล่าวมีส่วนเอื้อให้คนไทยลักลอบทำงานอย่างผิดกฎหมายในต่างประเทศได้ง่ายขึ้น ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ โดยในการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมายไทย คนหางานต้องแจ้งการเดินทางต่อกรมการจัดหางานภายใต้พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2537 หมวด 4 การไปทำงานในต่างประเทศ และหมวด 7 บทกำหนดโทษ อาทิ มาตรา 48 กรณีคนหางานประสงค์จะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศด้วยตนเองให้แจ้งให้อธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ที่อธิบดีกรมการจัดหางานมอบหมายทราบก่อนเดินทางไม่น้อยกว่า 15 วัน หากไม่ปฏิบัติตาม มีโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาท ตามมาตรา 75

นอกจากนี้ ตามขั้นตอนการไปทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คนหางานจะต้องได้รับการตรวจสุขภาพ ตรวจสอบประวัติอาชญากรรม ทดสอบฝีมือ เข้ารับการอบรมก่อนเดินทาง และเดินทางผ่านด่านตรวจคนหางาน ซึ่งมาตรา 62 กำหนดให้คนหางานซึ่งเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางออกไปโดยผ่านด่านตรวจคนหางานและต้องยื่นรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด ณ ด่านดังกล่าว และมาตรา 63 กำหนดว่า ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าผู้ใดไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการไปทำงานหรือฝึกงานในต่างประเทศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจระงับการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรของผู้นั้นได้เท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุที่ต้องระงับการเดินทางไว้ให้ชัดเจนด้วย ค่าเสียหายที่เกิดจากการสั่งระงับการเดินทางของคนหางาน ให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศเป็นผู้เสีย ในกรณีที่คนหางานมิได้เดินทางโดยการจัดการของผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศให้คนหางานเป็นผู้เสีย²⁹

ดังนั้น การขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังของหน่วยงานภาครัฐไทยส่งผลให้ขาดการควบคุมการเดินทางของคนไทยที่ประสงค์เดินทางไปทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ และเป็นปัจจัยที่ทำให้ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วย

²⁹ สัมภาษณ์ ปลิดา ร่วมคำ, อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี, 30 สิงหาคม 2565.

3.2 ผลกระทบของปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกา

3.2.1 ผลกระทบต่อคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมาย

การลักลอบเข้ามาทำงานในสหรัฐอเมริกาของคนไทยโดยการใช้การตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียนหรือท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสียหายที่คนไทยดังกล่าวจะประสบกับปัญหาอื่น ๆ เช่น การถูกหลอกลวง การยึดหนังสือเดินทาง การมีหนี้สินเพิ่มเติม การเกี่ยวพันกับยาเสพติด การตั้งครมรนอกสมรส การถูกจับกุมและดำเนินคดี การถูกเนรเทศออกจากประเทศและถูกบรรจุไว้ในบัญชีดำของทางการสหรัฐอเมริกาซึ่งทำให้คนไทยนั้น ๆ ไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าสหรัฐอเมริกาอีก การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย การเสียชีวิตจากโรคต่าง ๆ อาทิ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองใด ๆ ภายใต้กฎหมายแรงงานของสหรัฐอเมริกา ซึ่งในหลายกรณี ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมีเพียงส่งผลกระทบต่อคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายเท่านั้น แต่ยังคงส่งผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีการมีหนี้สินเพิ่มเติม การบาดเจ็บ หรือการเจ็บป่วยจนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

3.2.2 ผลกระทบต่อสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี

ปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมาจากการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอเมริกาที่กล่าวแล้วในข้อ 3.2.1 ส่งผลให้ปริมาณงานและภารกิจของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ในการให้ความช่วยเหลือคนไทยตกทุกข์ได้ยากในสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ทรัพยากรของหน่วยงานที่มีอยู่ก็มีจำกัด

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมาย โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณีหลัก ดังนี้

1) กรณีคนไทยที่ถูกตำรวจสหรัฐอเมริกาจับกุม

สถานกงสุลใหญ่ฯ และสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้ความช่วยเหลือโดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ล่ามภาษาไทย-อาหรับ เมื่อได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสหรัฐอเมริกา อัยการ และศาล ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ล่ามในการสอบปากคำคนไทยที่ถูกจับกุมเพื่อสรุปสำนวนการสอบสวนคดีส่งให้อัยการ และในการสอบสวนในชั้นอัยการและชั้นศาล ซึ่งบางรายอาจถูกเนรเทศกลับประเทศไทยในระยะเวลายาวนานภายในประมาณ 1-2 สัปดาห์ บางรายถูกดำเนินคดีหรือกักตัวไว้เป็นพยานในกระบวนการยุติธรรมต่อไป โดยเมื่อกระบวนการเสร็จสิ้น หากคนไทยที่ถูกเนรเทศออกจากประเทศและไม่มีหนังสือเดินทางอยู่กับตน สถานกงสุลใหญ่ฯ และสถานเอกอัครราชทูตฯ จะออกเอกสารเดินทางฉุกเฉินให้คนไทยดังกล่าวเพื่อเดินทางกลับประเทศไทย

2) กรณีคนไทยที่ติดต่อขอรับความช่วยเหลือ

ส่วนใหญ่คนไทยในกลุ่มนี้จะติดต่อไปยังสถานกงสุลใหญ่ฯ เนื่องจากคนไทย ลักลอบทำงานผิดกฎหมายส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในรัฐดูไบและรัฐทางตอนเหนือฯ ซึ่งสถานกงสุลใหญ่ฯ มี เขตอาณาดูแล มีบางรายติดต่อไปยังสถานเอกอัครราชทูตฯ และฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ และบางรายติดต่อผ่านกระทรวงการต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่น

ในส่วนของสถานกงสุลใหญ่ฯ คนไทยเหล่านี้ติดต่อผ่านช่องทางการติดต่อต่าง ๆ ที่ได้ประชาสัมพันธ์ไว้ของสถานกงสุลใหญ่ฯ อาทิ โทรศัพท์ ทั้งหมายเลขโทรศัพท์สำนักงานและ หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน เฟซบุ๊ก ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โลกออนไลน์ และวอตส์แอปป์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ฯ สถานกงสุลใหญ่ฯ ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่คนไทยเหล่านี้ เป็นจำนวนมาก โดยเฉลี่ย 20-30 รายต่อวัน และมีคนไทยบางส่วนเดินทางมาติดต่อด้วยตนเองที่ สถานกงสุลใหญ่ฯ

สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่คนไทยกลุ่มดังกล่าว อาทิ การแนะนำขั้นตอนการแจ้งความกับตำรวจสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ในกรณีที่ถูกกักขัง หน่วงเหนี่ยวแต่ไม่ทราบรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเข้าช่วยเหลือ เช่น ชื่อร้าน/บริษัท หรือ ที่ตั้งของสถานที่ทำงาน การแนะนำขั้นตอนการแจ้งความกับตำรวจสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เพื่อขอ ใบแจ้งความกรณีหนังสือเดินทางไม่อยู่กับผู้ร้อง การหาที่พักระหว่างการเดินทางกลับประเทศไทย การขอรับเอกสารการเกิดที่ออกโดยโรงพยาบาลและการออกสูติบัตรให้กับเด็กที่คลอดนอกสมรส การนำส่งโรงพยาบาลกรณีเจ็บป่วย การเยี่ยมผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเพื่อติดตามอาการ การเจรจากับโรงพยาบาลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เช่น การจัดหาอาหารและยาให้แก่ผู้ร้อง การเผาศพและนำส่งอัฐิ การนำศพกลับประเทศไทย และการออกเอกสารเดินทางฉุกเฉินให้ในกรณีไม่มีหนังสือเดินทางอยู่กับตนเพื่อใช้ในการเดินทางกลับ ประเทศไทย ตลอดจนการสำรองค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ร้องตามความจำเป็นตามระเบียบ กระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากใน ต่างประเทศ พ.ศ. 2562

ตารางที่ 3 จำนวนคนไทยที่สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ให้ความช่วยเหลือ ระหว่างปี 2558-2565 (มกราคม-พฤษภาคม)³⁰

ปี	จำนวนคนไทยที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ให้ความช่วยเหลือ
2558	282
2559	622
2560	1,357
2561	1,347
2562	1,287
2563	5,705
2564	6,396
2565 (ม.ค.-พ.ค.)	1,910

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า จำนวนคนไทยที่สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ ให้ความช่วยเหลือมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ระหว่างปี 2558-2564 โดยในปี 2558 สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้ให้ความช่วยเหลือคนไทย จำนวน 282 ราย เพิ่มเป็น 622 ราย ในปี 2559 และ 1,200-1,300 ราย ในช่วงปี 2560-2562 ต่อมาในปี 2563 และ 2564 เพิ่มเป็น 5,000-6,000 ราย ซึ่งรวมถึงรายที่ขอรับความช่วยเหลือด้านเอกสารที่ใช้ในการเดินทางเข้าประเทศไทยในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ฯ ที่ดูแลรับผิดชอบด้านการให้ความช่วยเหลือคนไทยและทำงานกับสถานกงสุลใหญ่ฯ มายาวนาน คนไทยส่วนใหญ่ที่ติดต่อสถานกงสุลใหญ่ฯ เพื่อขอรับความช่วยเหลือโดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นต้นมา เป็นรายที่ล้าลอบทำงานผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ดี กงสุล สถานกงสุลใหญ่ฯ เล่าว่า ในการให้ความช่วยเหลือคนไทยล้าลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สถานกงสุลใหญ่ฯ ประสบปัญหาและอุปสรรค ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่เคยเดินทางไปทำงานในลักษณะเดียวกันที่ประเทศอื่น อาทิ เกาหลีใต้ ฮองกง และบาหลีเรน ส่วนใหญ่ทราบว่า จะต้องให้ข้อมูลหรือดำเนินการอย่างไรเพื่อให้สามารถเดินทางกลับประเทศไทยได้ โดยเฉพาะการขอเอกสารเดินทางฉุกเฉิน โดยข้อมูลที่ให้อาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับนายจ้าง ลักษณะของงาน หรือสภาพการทำงาน

³⁰ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ, ปี 2558-2565 (มกราคม-พฤษภาคม).

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ไม่เคยเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ส่วนใหญ่ไม่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่สถานกงสุลใหญ่ฯ เนื่องจากมักทำตามที่นายหน้าหรือนายจ้างบอก เช่น การทำลายหลักฐานหรือข้อมูลที่สามารถใช้ในการเอาผิดกับนายหน้าหรือนายจ้าง นอกจากนี้ยังขาดความรู้ด้านภาษาหรือความรู้ทักษะด้านอื่น ๆ ที่สามารถดำเนินชีวิตด้วยตนเองในต่างประเทศ เป็นต้น และหลายคนไม่ประสงค์ที่จะให้ข้อมูลเพื่อชดเชยถึงบุคคลอื่น ๆ เนื่องจากเกรงว่าอาจเกิดผลเสียต่อตนในภายหลัง หรือเกรงว่าหากมีการดำเนินคดีแล้ว จะไม่สามารถเดินทางกลับประเทศไทยได้โดยเร็ว

นอกจากนี้ คนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาส่วนใหญ่มิได้ศึกษาสอบถามข้อมูล หรือไต่รตรองโดยละเอียดรอบคอบก่อนตัดสินใจเดินทางไปทำงาน เช่น ไม่ทราบชื่อและนามสกุลจริงของบุคคลที่เป็นนายหน้าผิดกฎหมายหรือนายจ้าง โดยทราบเพียงแต่ชื่อเล่น ไม่ทราบชื่อบริษัท หรือที่อยู่ของสถานที่ทำงาน เป็นต้น³¹

ดังนั้น ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายจึงส่งผลให้สถานกงสุลใหญ่ฯ ตลอดจนสถานเอกอัครราชทูตฯ และฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ ในฐานะหน่วยงานปลายทาง ต้องเป็นฝ่ายตั้งรับและแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมาโดยตลอด ซึ่งทำให้สูญเสียทรัพยากรในการทำงานเชิงรุก

3.2.3 ผลกระทบต่อชุมชนไทย และคนไทยในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ เล่าว่า คนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายหลายรายได้สร้างภาระให้กับชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา โดยส่วนใหญ่คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายที่ติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี และฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ จะถูกนายจ้างยึดหนังสือเดินทางไว้จึงไม่สามารถเข้าพักในโรงแรมซึ่งต้องใช้หนังสือเดินทางในการลงทะเบียนก่อนเข้าพักในช่วงระหว่างรอเดินทางกลับประเทศไทย กลุ่มเครือข่ายคนไทยในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาจึงให้ความช่วยเหลือด้านที่พักโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายในราคาประหยัด หากได้รับการร้องขออย่างไรก็ดี มีคนไทยบางรายได้สร้างภาระเพิ่มเติมให้กับกลุ่มเครือข่ายคนไทยฯ ส่งผลให้คนไทยบางรายที่เคยให้ความช่วยเหลือเริ่มปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนไทยเหล่านี้³²

3.2.4 ผลกระทบต่อภาพลักษณ์และเกียรติภูมิของคนไทยและประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา กงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ และผู้แทนชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา ทุกคนมี

³¹ สัมภาษณ์ สมिति ชิวมงคล, กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 2 กันยายน 2565.

³² สัมภาษณ์ ซาลี ฮิมมิน, ล่าม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ, 31 สิงหาคม 2565.

ความเห็นพ้องกันว่า การลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นได้สร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของคนไทยและประเทศไทยในสายตาชาวสหรัฐอเมริกาและชาวต่างชาติที่ทำงานและมีถิ่นพำนักในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม อาทิ ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่เรือนจำ ตลอดจนโรงพยาบาล และท่าอากาศยาน นอกจากนี้ยังส่งผลเสียต่อเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของคนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีคนไทยที่ถูกจับข้อหาการประพฤติผิดจารีตอันดีงามของสังคมหรือการค้าประเวณีในสหรัฐอเมริกา³³

3.2.5 ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา

1) ระดับหน่วยงาน

ที่ผ่านมาคนไทยที่ลักลอบทำงานผิดกฎหมายบางรายได้สร้างความลำบากใจให้กับท่าอากาศยาน โรงพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ บางรายมีโรคติดต่อก่อนเดินทางมา เช่น วัณโรค เฮซไอวี/เอดส์ และมีอาการป่วยจนสายการบินปฏิเสธไม่ให้ขึ้นเครื่องและถูกบรรจุชื่อไว้ในบัญชีดำของสายการบิน หลายรายไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ เจ้าหน้าที่ตำรวจสหรัฐอเมริกาที่ประสานงานด้วยเริ่มเอือมระอากับกรณีคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มทำงานนวดที่แอบแฝงการค้าบริการทางเพศ หรือการค้าบริการทางเพศโดยตรง เนื่องจากหลายรายอ้างว่าถูกหลอกและประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ โดยไม่ได้ให้ความร่วมมือกับตำรวจสหรัฐอเมริกาในการดำเนินการเข้าช่วยเหลือแม้ว่าทราบขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือแล้วก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงทราบลักษณะของงานดีตั้งแต่ก่อนเดินทางไป แต่เนื่องจากรายได้ไม่ตรงตามที่คาดไว้หรือตามที่ได้รับข้อมูลจากการโฆษณาชวนเชื่อของนายหน้าผิดกฎหมายจึงประสงค์เดินทางกลับประเทศไทย

ดังนั้น หากมีจำนวนคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โอกาสที่จะเป็นภาระและสร้างความเอือมระอาให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่สหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องก็จะยิ่งเพิ่มขึ้น ตลอดจนอาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะมีให้กับสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ได้

³³ สัมภาษณ์ วราวุธ ภู่อภิญญา, เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา, 1 กันยายน 2565.

สัมภาษณ์ ชัยรัตน์ ศิริวัฒน์, กงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ, 30 สิงหาคม 2565. สัมภาษณ์ ปลิดา ร่วมคำ, อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี, 30 สิงหาคม 2565.

สัมภาษณ์ ชาลี ฮีมมิน, ล่าม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ, 31 สิงหาคม 2565.

สัมภาษณ์ สุณี วันยะเล, คนไทยในสหรัฐอเมริกา, 31 สิงหาคม 2565.

2) ระดับประชาชน

ผู้ศึกษามองว่า ปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาลงอาจนำไปสู่มาตรการการตรวจคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกาที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้นกับนักท่องเที่ยวไทยเป็นการเฉพาะ ดังเช่นที่เกิดขึ้นในเกาหลีใต้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวไทยที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางไปเพื่อการเยี่ยมเยียนหรือท่องเที่ยวจริง โดยไม่มีเจตนาที่จะลักลอบทำงานผิดกฎหมาย และต่อความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในระดับประชาชน เนื่องจากการเดินทางไปมาหาสู่กันมีอุปสรรคหรือความยุ่งยากมากยิ่งขึ้น

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

4.1.1 ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์มีมาอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยปัจจัยที่เอื้อให้คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ ได้แก่ มาตรการด้านการตรวจลงตราเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ ความสะดวกและรวดเร็วในการขอรับการตรวจลงตรา ความสะดวกในการเดินทางไปสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์เมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางไปประเทศเป้าหมายอื่น ๆ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก การโฆษณาชวนเชื่อของนายหน้าผิดกฎหมายและการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้ก่อนและจ่ายคืนภายหลังเดินทางถึงสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ และการขาดการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการหางานในต่างประเทศอย่างจริงจัง

4.1.2 ผู้ศึกษาคาดว่า ข้อกำหนดใหม่สำหรับการขอรับการตรวจลงตราเข้าสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ ซึ่งครอบคลุมการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวด้วย และเริ่มมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่เดือนกันยายน 2565 จะดึงดูดให้คนไทยที่ประสงค์หางานทำในต่างประเทศลักลอบทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์มากขึ้น

4.1.3 ที่ผ่านมา สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี และฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้บูรณาการการทำงานและร่วมมือกันในความพยายามแก้ไขปัญหาคนไทยลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ โดยหากปราศจากการดำเนินการดังกล่าว ความรุนแรงของปัญหาน่าจะมากกว่าที่เกิดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สถานกงสุลใหญ่ฯ สถานเอกอัครราชทูตฯ และฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นเพียงหน่วยงานปลายทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และการแก้ไขปัญหามีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์

4.1.4 ในด้านผลกระทบของการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยในสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ นอกจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาเนื่องด้วยการลักลอบทำงานผิดกฎหมายที่คนไทยดังกล่าวต้องเผชิญแล้วนั้น การลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทยฯ ได้ส่งผลให้ภารกิจในการช่วยเหลือคนไทยตกทุกข์ได้ยากของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ และสถานเอกอัครราชทูต ณ

กรุงอาบูดาบี ตลอดจนทรัพยากรที่ใช้ในการให้ความช่วยเหลือคนไทยกลุ่มดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และเกียรติภูมิของคนไทยและประเทศไทย ในสายตาของชาวสหรัฐอเมริกาและชาวต่างชาติที่มีถิ่นพำนักในสหรัฐอเมริกาและอเมริกา และหากปัญหาดังกล่าวยังไม่บรรเทาลงหรือมีแนวโน้มขยายตัวต่อไปในอนาคต ในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาในระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน และระดับประชาชนได้

4.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาเห็นว่า สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี และฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นเพียงหน่วยงานปลายทาง และที่ผ่านมาอยู่ในสถานะตั้งรับในการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือคนไทยในสหรัฐอเมริกาและอเมริกา การแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาและอเมริกาจึงต้องอาศัยความร่วมมือและการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศต้นทางและสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศปลายทาง ดังนั้น ผู้ศึกษาขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาและอเมริกา ดังนี้

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับประเด็นการลักลอบทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศ และดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง โดยอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศไทยในฐานะประเทศต้นทางและในต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกาและอเมริกาในฐานะประเทศปลายทาง

2) หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรสร้างความตื่นตัวและความตระหนักรู้ อย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ ให้แก่คนไทยที่มีแนวโน้มหรือประสงค์จะทำงานอย่างผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาและอเมริกาเกี่ยวกับผลกระทบของการลักลอบทำงานผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามที่กล่าวแล้วข้างต้นในบทที่ 3 ต่อผู้ลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาและอเมริกาและครอบครัว โทษที่จะได้รับ ทั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมายของไทยและสหรัฐอเมริกาและอเมริกา ตลอดจนผลกระทบต่อภาพลักษณ์และเกียรติภูมิของคนไทยโดยรวมและประเทศไทย

3) หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรรณรงค์ส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมให้คนไทยเดินทางไปทำงานในสหรัฐอเมริกาและอเมริกาอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยผ่านกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับ โดยการประชาสัมพันธ์และ

รณรงค์ดังกล่าวควรดำเนินการในหลายระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับชุมชน เพื่อให้เข้าถึงระดับปัจเจกบุคคลได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

4) หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรออกแบบและพัฒนาระบบการคัดกรองคนไทยที่เดินทางไปทำงานหรือเข้าชายแดนทางไปทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ต้นทางที่ประเทศไทย เพื่อสกัดกั้นมิให้คนไทยดังกล่าวเดินทางไปสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ได้โดยง่าย ซึ่งก็จะช่วยลดความเสี่ยงที่คนไทยดังกล่าวจะถูกเอาเปรียบและตกทุกข์ได้ยากในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์

5) หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรปราบปรามและดำเนินคดีกับนายจ้างนายหน้าผิดกฎหมาย ตลอดจนผู้กระทำความผิดกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างจริงจัง

6) หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างความเข้มแข็ง (empowerment) ให้กับคนไทยที่ด้อยโอกาส

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

1) กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาหารือหรือจัดตั้งคณะทำงานร่วมกับหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน เป็นต้น เพื่อหารือแนวทางการป้องกันปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศตั้งแต่ต้นทางอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2) หน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องควรเร่งเจรจาจัดทำบันทึกความเข้าใจด้านแรงงานระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ฉบับใหม่ โดยปัจจุบัน ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาอยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านแรงงานระหว่างสองประเทศและเพิ่มพูนโอกาสในการจัดส่งแรงงานไทยถูกกฎหมายไปทำงานในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์

3) หน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้องควรผลักดันการใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือที่มีอยู่ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นเวทีในการหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาคนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ได้แก่

ก) การผลักดันการจัดการประชุมด้านกงสุลร่วมระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ซึ่งเดิมสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์จะเป็นเจ้าภาพและมีกำหนดจัดการประชุมฯ ครั้งที่ 1 ที่กรุงอาบูดาบี ในปี 2562 แต่ถูกเลื่อนออกไปเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข) การผลักดันการจัดการประชุมคณะกรรมการต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ซึ่งสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ครั้งที่ 1

และการประชุมฯ ครั้งที่ 2 เดิมมีกำหนดจัดที่ประเทศไทยในปี 2563 แต่ถูกเลื่อนออกไปเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ฝ่ายไทยพิจารณาใช้กลไกทั้งสองดังกล่าวในการขอความร่วมมือฝ่ายสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์เพิ่มความเข้มงวดในด้านต่าง ๆ อาทิ การออกการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวให้แก่คนไทยที่มีแนวโน้มหรือประสงค์มาทำงานผิดกฎหมาย และการปราบปรามนายจ้างที่ใช้แรงงานผิดกฎหมาย และ/หรือนายจ้างที่ทำธุรกิจผิดกฎหมาย ตลอดจนนายหน้าผิดกฎหมายที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในมิติของนายจ้างและนายหน้า

4) หน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมการกงสุล กรมการจัดหางาน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ ฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูตฯ สำนักงานแรงงานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด โดยเฉพาะในจังหวัดหรือภาคที่คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายมีภูมิสำเนา ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อเตือนคนไทยที่ประสงค์จะมาทำงานในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ถึงความเสี่ยงและผลกระทบที่จะได้รับ หากลักลอบทำงานผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ และเพื่อเชิญชวนให้คนไทยที่กำลังหางานทำในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ดำเนินการผ่านกระทรวงแรงงาน ซึ่งมีกรมการจัดหางานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยดำเนินการผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อประชาสัมพันธ์ที่คนไทยส่วนใหญ่นิยมใช้ในการหางาน เช่น เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้น

5) สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และกรมการกงสุล ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์การเดินทางไปทำงานในต่างประเทศอย่างถูกกฎหมาย ผ่านกรมการจัดหางาน ปลุกฝังค่านิยมไม่ทำงานผิดกฎหมายหรือผิดจารีตอันดีงามของสังคมลดค่านิยมที่เชื่อกันว่าการไปทำงานในต่างประเทศจะได้ค่าตอบแทนหรือรายได้สูงกว่าและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเสมอ ตลอดจนเตือนภัยจากนายหน้าผิดกฎหมายที่ชักจูงให้คนไทยลักลอบทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงข้อมูลในระดับปัจเจกบุคคล โดยอาจพิจารณารณรงค์ผ่านผู้มีอิทธิพลบนสื่อสังคมออนไลน์

6) หน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องควรมีระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับคนไทยที่มีประวัติลักลอบหรือเข้าข่ายลักลอบทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศที่เป็นระบบเดียวกันและเชื่อมโยงกันเพื่อใช้ประโยชน์ในการคัดกรองและสกัดกั้นคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศซ้ำ การฟื้นฟูเยียวยากรณีเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ และการคืนสู่สังคมภายหลังพ้นโทษ หรือถูกเนรเทศกลับประเทศไทยเพื่อลดความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ

7) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพิ่มความเข้มงวดในการคัดกรองคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางออกนอกประเทศไทย และด้านตรวจคนหางาน กระทรวงแรงงาน คัดกรองคนไทยที่ประสงค์เดินทางไปทำงานในต่างประเทศอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

8) ภาครัฐบังคับใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ และการไปทำงานในต่างประเทศอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

9) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงแรงงาน ร่วมมือกันดูแลตรวจสอบการโฆษณาชวนเชื่อให้คนไทยไปทำงานผิดกฎหมายในต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ในสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มต่าง ๆ ในเฟซบุ๊ก

10) สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสานงานอย่างสม่ำเสมอและเสริมสร้างความร่วมมือกับตำรวจหรือหน่วยงานความมั่นคงของสหรัฐอเมริกาเป็นระยะ ๆ ในการปราบปรามนายจ้างที่จ้างแรงงานผิดกฎหมายหรือดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย นายหน้าผิดกฎหมายทั้งที่อยู่ในประเทศไทย และสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ และผู้กระทำความผิดกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล สืบสวน จับกุม และลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าว

11) การสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ (reskill) หรือการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (upskill) ให้แก่คนไทยที่ด้อยโอกาส โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น คนตกงาน คนที่มีปัญหาหนี้สิน เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่คนไทยที่ด้อยโอกาสโดยการเพิ่มโอกาสในการได้รับการจ้างงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

บรรณานุกรม

เอกสารราชการของไทย

- กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ทรัมป์. กระทรวงการต่างประเทศ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. 2561-2580). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.mfa.go.th/th/page/แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ-ประเด็นการต่างประเทศ?menu=5f2149b741eb326fd85bb323> [3 กันยายน 2565].
- ฝ่ายแรงงานประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี. รายงานข้อเท็จจริงกรณีหญิงไทยที่มาทำงานนวดแล้วประสบปัญหา. บันทึกข้อความ ที่ 54011/1114. 9 สิงหาคม 2565.
- ราชกิจจานุเบกษา. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2558. [ออนไลน์]. 20 กุมภาพันธ์ 2558. แหล่งที่มา: <https://ratchakitcha2.soc.go.th/pdfdownload/?id=2034363> [11 สิงหาคม 2565].
- ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. [ออนไลน์]. 6 เมษายน 2560. แหล่งที่มา: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF> [12 สิงหาคม 2565].
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการดำเนินงานด้านกงสุล ระหว่างเดือนมกราคม-ธันวาคม 2558. โทรเลข ที่ DXB 16/2559. 6 มกราคม 2559.
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. ยูเออีปรับเปลี่ยนนโยบายตรวจลงตรา. โทรเลข ที่ DXB 17/2559. 6 มกราคม 2559.
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการดำเนินงานด้านกงสุล ระหว่างเดือนมกราคม-ธันวาคม 2559. โทรเลข ที่ DXB 28/2560. 10 มกราคม 2560.
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 71/2560. 31 มกราคม 2560.
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 143/2560. 1 มีนาคม 2560.
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 205/2560. 3 เมษายน 2560.
- สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 259/2560. 2 พฤษภาคม 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 324/2560. 4 มิถุนายน 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 372/2560. 2 กรกฎาคม 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 444/2560. 2 สิงหาคม 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 507/2560. 4 กันยายน 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 565/2560. 1 ตุลาคม 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 643/2560. 1 พฤศจิกายน 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 717/2560. 30 พฤศจิกายน 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. โทรเลข ที่ DXB 769/2560. 28 ธันวาคม 2560.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. สถิติการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ. ปี 2561-2565 (มกราคม-พฤษภาคม).

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. ประวัติผู้กระทำความผิดหรือเข้าข่ายกระทำความผิดในต่างประเทศ ของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ. มกราคม 2562-พฤษภาคม 2565.

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี. ปัญหาในการดำเนินการด้านกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา. โทรเลข ที่ ABU 850/2559. 4 พฤศจิกายน 2559.

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี. ประกาศข้อกำหนดใหม่ของยูเออีสำหรับการขอรับการตรวจลงตรา (วีซ่า) เข้ายูเออี. โทรเลข ที่ ABU 283/2565. 24 สิงหาคม 2565.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา: <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=316918&ext=pdf> [10 กันยายน 2565].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี: พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา. [ออนไลน์]. 25 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: https://www.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/08/history_62.pdf [12 สิงหาคม 2565].

เอกสารราชการของสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์

Federal Law No. 6 of 1973 on the Entry and Residence of Foreigners and its amendments.

Federal Decree-Law No. 31 of 2021 on Penal Code.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ประพันธ์ ดิษยทัต. ปัญหาแรงงานไทยผิดกฎหมายในเกาหลีใต้. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

หลักสูตรนักรับราชการทูต สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการ
ต่างประเทศ, 2558.

อรรถพงษ์ พันธุ์รัตน์. การทำงานอย่างผิดกฎหมายของคนไทยในประเทศมาเลเซีย: แนวทางการ

บริหารจัดการ. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักรับราชการทูต สถาบันการ
ต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2560.

การสัมภาษณ์

ชัยรัตน์ ศิริวัฒน์. กงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2565.

ชาลี ฮิมมิน. ล่าม สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ. สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2565.

ปติดา ร่วมคำ. อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี.

สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2565.

วราวุธ ภู่อภิญา. เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2565.

สมิทธิ ชิวมงคล. กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองคูไบ. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2565.

สุนิ วัลยะเล. คนไทยในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์. สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2565.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย. [ออนไลน์].

2562-2563. แหล่งที่มา: https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411
[12 สิงหาคม 2565].

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

[https://www.stou.ac.th/study/services/sec/60340\(2\)/move1.html](https://www.stou.ac.th/study/services/sec/60340(2)/move1.html) [12 สิงหาคม
2565].

Arabian Business. Emirates Bids Farewell to Last Flights Before Covid-19 Shutdown.

[Online]. 26 March 2020. Available from: <https://www.arabianbusiness.com/>

industries/transport/443825-emirates-bids-farewell-to-last-flights-before-covid-19-shutdown [20 August 2022].

DataReportal. Digital 2022: Global Overview Report. [Online]. 26 January 2022. Available from: <https://datareportal.com/reports/digital-2022-global-overview-report> [21 August 2022].

DataReportal. Digital 2022: Thailand. [Online]. 15 February 2022. Available from: <https://datareportal.com/reports/digital-2022-thailand>. [21 August 2022].

Emirates Media Centre. Emirates to Resume Flights to Bangkok from 1 September. [Online]. 27 August 2020. Available from: <https://www.emirates.com/media-centre/emirates-to-resume-flights-to-bangkok-from-1-september/> [20 August 2022].

Tangtriamjai, W.; Saiyasopon, S.; and Na Nong Kai, K. The Factors Effecting Neighbor Migrant Workers in Thailand. [Online]. 2018. Available from: <https://hs.kku.ac.th/ichuso/2018/ICHUSO-191.pdf> [12 August 2022].

The United Arab Emirates' Government portal. Tourist Visa. [Online]. 4 October 2021. Available from: <https://u.ae/en/information-and-services/visiting-and-exploring-the-uae/tourist-visa> [19 August 2022].

The World Bank. Population, total-United Arab Emirates. [Online]. 2021. Available from: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=AE> [12 August 2022]

Wikipedia. List of Busiest Airports by International Passenger Traffic. [Online]. 7 June 2022. Available from: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_busiest_airports_by_international_passenger_traffic#cite_note-7 [19 August 2022].

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนันทพร เหล่าบุญเจริญ
ประวัติการศึกษา	– B.A. in International Relations and Economics, University of Reading สหราชอาณาจักร – M.A. in International Relations, Durham University สหราชอาณาจักร – Ph.D. in Middle Eastern Studies, Durham University สหราชอาณาจักร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2547-2549	เจ้าหน้าที่การทูต 5 กองตะวันออกเฉียงกลาง กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา
พ.ศ. 2549-2550	เจ้าหน้าที่การทูต 5 และเจ้าหน้าที่การทูต 6 สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวง
พ.ศ. 2550-2554	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี
พ.ศ. 2554-2556	นักการทูตชำนาญการ กองเอเชียตะวันออก 2 กรมเอเชียตะวันออก
พ.ศ. 2556-2560	เลขานุการเอก และที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงสตอกโฮล์ม
พ.ศ. 2560-2563	นักการทูตชำนาญการ และนักการทูตชำนาญการพิเศษ กองสังคมและวัฒนธรรม กรมอาเซียน
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองกงสุลใหญ่ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ